

SPRAWOZDANIE DYREKTORA
BIBLIOTEKI
za rok akademicki 1966/1967

Rok akademicki 1966/67 nie przyniósł Bibliotece żadnych korzystnych zmian lokalnych. Wielokrotnie wyznaczane terminy oddania nowego gmachu w Dzielnicy Uniwersyteckiej nie zostały dotrzymane. Budynek ciągle jeszcze znajduje się w stanie wykańczania, objęcia go przez Bibliotekę odraczane jest z miesiąca na miesiąc. Stan taki hamuje normalny rozwój księgozbioru, uniemożliwia jego pełne i należyte wykorzystanie, nie mówiąc o coraz gorszych warunkach pracy powiększającego się powoli, ale systematycznie personelu bibliotecznego.

Mimo złych warunków lokalowych przybytek zbiorów w okresie sprawozdawczym był dość pokaźny. Wyrażał się liczbą ogólną ca 33200 vol. i jedn. oblicz., co stanowi w porównaniu z rokiem ubiegłym wzrost o 48%. Mieści się w tym przyrost druków zwartych nowych o 20 312 vol., druków ciągłych o 6 848 vol., zbiorów specjalnych o 6 069 jednostek obliczeniowych. W zestawieniu nie uwzględniono pewnej ilości tzw. dokumentów życia społecznego (normy, patenty, instrukcje obsługi maszyn i aparatury, katalogi firm przemysłowych i handlowych), których u nas nie opracowuje się z powodu szczupłej kadry i braku miejsca. Ze względu jednak na ich przydatność dla niektórych katedr Wydz. Mat-Fiz-Chem, dla WSI i placówek gospodarczych naszego regionu zostaną po wprowadzeniu się do nowego gmachu zewidencjonowane i udostępnione.

Zbiory Biblioteki Głównej wynoszą ogółem przy końcu okresu sprawozdawczego ca 367 tys. vol. i jedn. oblicz., w tym opracowanych ok. 200 tys. vol. druków zwartych, ok 110 tys. vol. druków ciągłych ca 10 tys. jedn. oblicz. zbiorów specjalnych oraz 46 tys. vol. i jedn. obliczen. zbiorów nie opracowanych, złożonych w stosach w gmachu Wydz. Humanistycznego i Wydz. Biologii i Nauk o Ziemi. Zewidencjonowane zbiory Biblioteki łącznie z wielotysięczną liczbą nie zewidencjonowanych dokumentów życia społecznego i zbiorami znajdującymi się w bibliotekach zakładowych (ponad 300 tys. vol.) tworzą zbiory Uczelni, wyrażające się liczbą 800 tys. vol. i jedn. obliczeniowych.

Księgozbiór Biblioteki Głównej powiększa się przede wszystkim drogą kupna i egzemplarza obowiązkowego. Zakup książek krajowych wynosił w roku sprawozdawczym 4860 vol., w tym 390 vol. z importu. Z ciekawszych zakupów antykwarecznych wymienić należy nowy egzemplarz Estreichera oraz szereg listów wybitnych postaci związanych z Lubelszczyzną jak Nałkowscy, Cezary Jolenta i in.

Egzemplarz obowiązkowy przyniósł 8 366 vol. druków polskich, dary 5 987 vol., wymiana 1 129 vol. Ta ostatnia uległa wyraźnej poprawie, gdyż Biblioteka UMCS rozpoczęła w ub. roku systematyczne opracowywanie dubletów, co dostarczyło materiału do wymiany. Oprócz krajowej wymiany pod egidą Biblioteki Narodowej. Biblioteka rozpoczęła samodzielną wymianę zagraniczną z kilkoma bibliotekami w ZSRR, Anglii, Stanach Zjednoczonych, a nawet z biblioteką polonijną w Australii.

W okresie sprawozdawczym prenumerowano i otrzymywano na bieżąco z EO 2 625 tytułów czasopism, w tym 1794 tytułów polskich, 285 tytułów radzieckich, 105 tytułów z krajów demokracji ludowej oraz 441 tytułów z krajów kapitalistycznych. Oprócz tego z wymiany (głównie przez Biuro Wydawnictw UMCS) otrzymano 797 tytułów zagranicznych, z kupna antykwarecznego przybyło 272 tytuły, co dało łączną sumę 3 794 tyt. czasopism.

Biblioteka wkrótce zarejestruje w swoich inwentarzach 10-tysięczny tytuł a liczba roczników przekroczy 100 000, co stanowi już poważny zbiór czasopism naukowych i społecznych.

Ponieważ wiele czasopism Biblioteki Głównej i bibliotek zakładowych uzupełnia się wzajemnie, palącą sprawą stała się (konieczność) skomasowania tych zbiorów, a przynajmniej ich wspólnego zewidencjonowania. Rozpoczęte przed dwoma laty prace w tym kierunku są nadal kontynuowane przez zespół pod kierownictwem kustosa dyplomowanego Mieczysławy Adrianek.

Opracowywanie zbiorów przebiegało w ubiegłym roku systematycznie i nie wykazywało zaległości. Oddział Opracowania Druków Zwartych Nowych wpisał do inwentarza 15 846 vol., napisał 44 000 kart katalogowych do wszystkich czterech katalogów, prowadzonych przez Bibliotekę. Oddział Opracowania Druków Ciągłych opracował 6 848 vol. czasopism, 8 000 dubletów druków ciągłych oraz napisał 14 448 kart katalogowych. Samodzielna Sekcja Starodruków opracowała 1 420 vol. oraz sporządziła 5 760 kart katalogowych.

Oddział Zbiorów Specjalnych doprowadził opracowanie zbiorów do stanu 10 317 jedn. oblicz., w tym 50% stanowią zbiory muzyczne.

Udostępnianie zbiorów wykazuje stały wzrost. Liczba czytelników wynosiła w okresie sprawozdawczym na podstawie wydanych kart bibliotecznych 3 116 (wzrost w porównaniu z rokiem ubiegłym o 21%), zarejestrowano ok. 38 000 odwiedzin, w tym 34 000 studentów (wzrost o 6%), udostępniono czytelnikom 81 000 vol. (wzrost o 14%). Coraz większy udział w wypożyczeniach rejestruje Filia Biblioteki w Dzielnicy Uniwersyteckiej (zarówno czytelnia przy Wydz. Mat-Fiz-Chem., jak i wypożyczalnia w Chatce Żaka). Na podkreślenie zasługuje duży wzrost (o 45%) wypożyczeń międzybibliotecznych krajowych i zagranicznych.

Oddział Informacji Naukowej kontynuował swoje prace w dziedzinie dokumentacji prac naukowych Uczelni oraz wydawania Biuletynu nabytków. Ponadto w okresie sprawozdawczym załatwił ok 240 kwerend, w tym 14 zagranicznych oraz urządził 39 mniejszych wystaw i 1 dużą z okazji setnej rocznicy urodzin Marii Skłodowskiej-Curie. Drugą większą ekspozycję w tym okresie przygotował Oddział Zbiorów Specjalnych z okazji 650-lecia praw miejskich Lublina pt. "Lublin-pierwsza stolica Polski Ludowej".

Z innych działów Biblioteki na wyróżnienie zasługuje Pracownia Fototechniczna rozwijająca się bardzo pomyślnie. W ostatnim roku uzyskała ona liczbę 90 000 klatek mikrofilmów pozytywowych i negatywowych oraz 40 000 powiększeń. Szcupły lokal oraz nieliczny personel działają hamująco na dalszy rozwój tej pożytecznej dla Uniwersytetu placówki.

Personel Biblioteki liczył pod koniec okresu sprawozdawczego 69 osób, w tym pracowników naukowo-dydaktycznych (bibliotekarzy dyplomowanych) 7, pracowników służby bibliotecznej 50, pracowników administracyjnych 3, woźnych 2, pracowników obsługi 7. Byli oni zatrudnieni w 8 różnych punktach Biblioteki Głównej (65 osób) oraz w bibliotekach zakładowych (4). Organizacyjnie Biblioteka składała się z 13 jednostek (oddziałów, sekcji, pracowni).

Nie udało się w okresie minionym uruchomić oddzielnego oddziału prac naukowych, dydaktycznych i szkoleniowych. Funkcje tego oddziału zostały podzielone pomiędzy inne komórki organizacyjne. I tak realizację planu naukowego pod ogólnym kierownictwem Dyrektora Biblioteki ewidencjonuje kustosz dypl. Stefania Fedorko. Prowadzi ona również przysposobienie biblioteczne dla studentów pierwszych lat studiów. Szkoleniem zawodowym pracowników kieruje wicedyr. kustosz dypl. Maria Jasienowicz. Zebrania szkoleniowe odbywają się raz w miesiącu. Składają się na nie: referaty obejmujące szeroki zakres zagadnień związanych z bibliotekarstwem, sprawozdania z kursów i konferencji oraz przegląd najnowszych czasopism krajowych i zagranicznych, informujących o sprawach bibliotekarskich.

Inną formą szkolenia był stały udział przedstawicieli Biblioteki UMCS w kursach i konferencjach organizowanych przez Ministerstwo Oświaty i Szkolnictwa Wyższego, CIINTE, PAN, ZNP (sekcja bibliotek.) i SBP, uczestnictwo w wycieczkach do innych bibliotek oraz indywidualne wyjazdy celem studiowania ściśle określonych zagadnień. Jako przykład podnoszenia przez pracowników kwalifikacji na uwagę zasługuje m.in. uzyskanie przez Jerzego Szczepańskiego stopnia naukowego doktora filozofii z dziedziny romanistyki oraz specjalizowanie się kol. E. Zamorowskiej w dziedzinie dokumentacji naukowej na dwuletnim kursie w CIINTE.

Osobne miejsce zajmuje udział pracowników Biblioteki w pracach naukowych własnego ośrodka oraz innych placówek naukowych, o czym szczegółowo informuje sprawozdanie S. Fedorko z działalności naukowej Biblioteki, zamieszczone w nr 3-4, 1966, Biuletynu Biblioteki.

Pracownicy Biblioteki wykazywali również duże zaangażowanie w pracy społecznej; wicedyr. Maria Jasienowicz pełni od wielu lat funkcję przewodniczącej Podsekcji Bibliotekarzy Szkół Wyższych ZNP, kol. Teresa Batorska jest przedstawicielem Biblioteki UMCS i wiceprzewodn. Zarządu Lubelskiego Okręgu SBP, kol. Wiesława Fajks pełni funkcję sekretarza Rady Zakładowej ZNP, kol. Stefan Pawelec jest członkiem Zarządu tejże Rady, kol. Witold Jóźkowiak - sekretarzem Oddziałowej Organizacji Partyjnej PZPR, kol. Krystyna Piłska - przewodn. grupy związkowej ZNP przy Bibliotece.

Kilka osób spośród pracowników bierze aktywny udział w działalności towarzystw naukowych: wicedyr. Maria Jasienowicz w Polakim Towarzystwie Filozoficznym i Polskim Towarzystwie Psychologicznym, Regina Schreiter w Polskim Towarzystwie Ludoznawczym, dr Stefan Wojciechowski w Polskim Towarzystwie Historycznym, PTTK oraz jest przewodniczącym Towarzystwa Miłośników Książki.

Obecnie Biblioteka stoi przed problemem przeprowadzania się do nowego gmachu. W tym celu wicedyr. Maria Jasienowicz opracowała ogólny plan, który uwzględnia maksymalną sprawność, przy ograniczeniu do minimum okresu zakłócenia normalnego toku pracy. Kierownik Oddziału Magazynów, mgr Stefan Pawelec przygotował już projekt przeprowadzki magazynów, a kierownik Sekcji Administracyjnej, mgr Kazimierz Stola zajmuje się m.in. wykorzystaniem posiadanego przez Bibliotekę sprzętu oraz harmonogramem pracy. Wszystkie na ogół oddziały uwzględniają przy swojej pracy konieczność przygotowywania się do przeprowadzki.

Nowe warunki lokalowe otworzą dalsze perspektywy rozwoju Biblioteki, rozszerzą jej działalność usługową, dydaktyczną i naukową, a jednocześnie postawiają ją przed poważnymi problemami organizacyjnymi.